

Klasa: 740-02/12-01/03

Urbroj: 50301-09/06-12-6

Zagreb, 21. studenoga 2012.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/2010 – pročišćeni tekst) i članka 129. u vezi sa člankom 151. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Orsata Miljenića, ministra pravosuđa, Sandru Artuković Kunšt, zamjenicu ministra pravosuđa i Sanju Nolu, pomoćnicu ministra pravosuđa.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA
ZA KAZNENA DJELA**

Zagreb, studeni 2012.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ODGOVORNOSTI PRAVNIH OSOBA
ZA KAZNENA DJELA**

Članak 1.

U Zakonu o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (Narodne novine, br. 151/2003, 110/2007 i 45/2011), u članku 1. stavak 1. mijenja se i glasi:

„(1) Ovim se Zakonom određuju pretpostavke kažnjivosti, kazne, sigurnosne mjere, oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje predmeta, javno objavljivanje presude, zastara i kazneni postupak za kaznena djela pravnih osoba.“.

Članak 2.

Iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

„Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije:

- Okvirnom odlukom Vijeća 2005/667 PUP, od 12. lipnja 2005. godine o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakona protiv onečišćenja brodovima (SL L 255, 30.9.2005)
- Drugim protokolom, od 19. lipnja 1997. godine, koji se donosi na temelju članka K.3 Ugovora o Europskoj uniji, uz Konvenciju za zaštitu financijskih interesa Europskih zajednica (SL C 221, 19.7.1997., str. 12.).“

Članak 3.

U članku 7. stavcima 1. i 2. iza riječi: „presude“ briše se riječ: „i“ i stavlja zarez, a iza riječi: „koristi“ dodaju se riječi: „i oduzimanje predmeta“.

Članak 4.

Naziv Glave i naslov iznad članka 8. i članak 8. mijenjaju se i glase:

„III. KAZNE

Vrste kazni

Članak 8.

Kazne su novčana kazna i ukidanje pravne osobe.“.

Članak 5.

Članak 9. briše se.

Članak 6.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„(1) Ako je za kazneno djelo propisana novčana kazna ili kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od jedne godine zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 5.000,00 do 8.000.000,00 kuna.

(2) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od pet godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 15.000,00 do 10.000.000,00 kuna.

(3) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od deset godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 30.000,00 do 12.000.000,00 kuna.

(4) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od petnaest godina zatvora ili teža kazna, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 50.000,00 do 15.000.000,00 kuna.“.

Članak 7.

Iza članka 10. dodaje se naslov i članak 10.a koji glase:

“ Izvršenje novčane kazne

Članak 10.a

Ako pravna osoba ne plati u određenom roku novčanu kaznu, novčana kazna naplatit će se prisilno.“.

Članak 8.

Iza članka 12. dodaje se naslov i članak 12.a koji glase:

„Oslobođenje od kazne

Članak 12.a

Pravna osoba koja je prijavila kazneno djelo odgovorne osobe prije njegovog otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno, može se osloboditi od kazne.“.

Članak 9.

Članak 13. mijenja se i glasi:

„(1) Sud može pravnoj osobi izreći uvjetnu osudu tako da istodobno odredi da se novčana kazna neće izvršiti ako pravna osoba u vremenu koje sud odredi, a koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od tri godine, ne počini novo kazneno djelo.

(2) Uvjetna osuda može se izreći za kaznena djela za koja je sud osudio pravnu osobu na novčanu kaznu manju od 50.000,00 kuna.

(3) Prema pravnoj osobi ne može se primijeniti djelomična uvjetna osuda.“.

Članak 10.

Naslov iznad članka 14. i članak 14. brišu se.

Članak 11.

Iza članka 14. dodaje se nova Glava: „III.a SIGURNOSNE MJERE“.

Članak 12.

Iza članka 18. dodaje se nova Glava: „III.b ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI, ODUZIMANJE PREDMETA I JAVNO OBJAVLJIVANJE PRESUDE“, a naslov iznad članak 19. i članak 19. mijenjaju se i glase:

„Oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta

Članak 19.

Na oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta primjenjuju se odredbe Kaznenog zakona i posebnih zakona.“.

Članak 13.

Članak 20. briše se.

Članak 14.

Iza članka 21. dodaje se nova Glava: „III.c ZASTARA I OBAVIJEST O PRAVOMOĆNOJ OSUĐUJUĆOJ PRESUDI“ te naslov iznad članka 21.a i članak 21.a koji glase:

„Zastara

Članak 21.a

(1) Zastara kaznenog progona protiv pravne osobe računa se prema kazni propisanoj za počinjeno kazneno djelo.

(2) Novčana se kazna ne može izvršiti kad protekne šest godina od njezina izricanja ili opozivanja uvjetne osude kojom je ona izrečena.

(3) Izvršenje kazne ukidanja pravne osobe ne zastarijeva.“.

Članak 15.

Naslov iznad članka 22. i članak 22. mijenjaju se i glase:

„Obavijest o presudi

Članak 22.

(1) Sud će, po službenoj dužnosti, po donošenju presude, bez odgode, o sadržaju presude kojom se osuđuje pravna osoba, obavijestiti sudski ili drugi registar u koji je ta pravna osoba upisana.

(2) U obavijesti sudskom ili drugom registru navest će se sljedeći podaci: naziv suda, broj presude i dan izricanja pravomoćne presude, tvrtka, odnosno naziv pravne osobe, sjedište i matični broj pravne osobe, osobni identifikacijski broj, kazneno djelo, kazna i sigurnosna mjera ukoliko je izrečena.

(3) Sud će, po službenoj dužnosti, o sadržaju pravomoćne presude obavijestiti ministarstvo nadležno za pravosuđe. Obavješćavanje ministarstva nadležnog za pravosuđe provest će se radi upisa podataka u kaznenu evidenciju sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje vođenje, dostupnost, davanje i brisanje podataka iz kaznene evidencije.

(4) Sud iz stavka 1. ovog članka obavijestit će sudski ili drugi registar i o danu pravomoćnosti. Sud će tako postupiti i u slučaju ukidanja ili preinačenja presude iz stavka 1. ovog članka. “.

Članak 16.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE UREĐUJU OVIM ZAKONOM

Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela (dalje: Zakon) donesen je 11. rujna 2003. godine (Narodne novine, broj 151/2003). Kao izraz napuštanja načela da pravne osobe ne mogu biti kazneno odgovorne jer nisu sposobne za radnju i krivnju kao osnovne elemente kaznenog djela (societasdelinquerenonpotest), Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela predstavljao je bitnu novinu u hrvatskom kaznenopravnom zakonodavstvu i praksi. Naime, po prvi puta u Republici Hrvatskoj prestala je rezerviranost kaznenog prava i postupka za fizičke osobe te se nadležnost kaznenih sudova i državnog odvjetništva proširila i na pravne osobe. Donošenjem navedenog Zakona, Republika Hrvatska uskladila je pitanje kaznene odgovornosti pravnih osoba i s pravnom stečevinom (acquiscommunautaire) Europske unije (posebice s Drugim protokolom Konvencije za zaštitu financijskih interesa Europskih unije) i konvencijskim pravom Vijeća Europe (posebice s Kaznenopravnom konvencijom o korupciji). Donošenjem toga Zakona, Republika Hrvatska se svrstala u red modernih europskih kaznenih zakonodavstava koja su poznavala institut odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. Nakon donošenja, Zakon je dva puta revidiran. Prvi puta Novelom iz 2007. godine (Narodne novine, broj 110/2007) kojom je, radi usklađivanja s Okvirnom odlukom Vijeća 2005/667 PUP, od 12. lipnja 2005. godine, o jačanju kaznenopravnog okvira za provedbu zakona protiv onečišćenja brodovima povećana opća gornja granica novčane kazne za pravnu osobu (čl. 10.). Posljednja izmjena i dopuna Zakona bila je 2011. godine (Narodne novine, broj 45/2011), a radi potrebe terminološkog i sadržajnog usklađenja njegovih procesnih odredaba s novim Zakonom o kaznenom postupku (Narodne novine, broj 152/2008, 76/2009, 80/2011 i 121/2011-pročišćeni tekst).

Potreba za donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela uvjetovana je u prvom redu usklađivanjem s novim Kaznenim zakonom (Narodne novine, broj 125/2011), koji stupa na snagu 1. siječnja 2013. godine.

Stoga, u prvu skupinu izmjena i dopuna ulaze odredbe kojima se Zakon usklađuje s novostima koje donosi novi Kazneni zakon. Naime, novi Kazneni zakon izmijenio je dosadašnji koncept kaznenih sankcija kakvog poznaje Kazneni zakon iz 1997. godine. Sustav postavljen novim Kaznenim zakonom poznaje kazne (novčana kazna, kazna zatvora i kazna dugotrajnog zatvora), sigurnosne mjere i, kao posebne institute, oduzimanje imovinske koristi i oduzimanje predmeta. Naime, to je u skladu s dualističkim sustavom kaznenopravnih sankcija iz Kaznenog zakona, kod kojeg je krivnja temelj kazne (nulla poena sine culpa), ali ne i sigurnosnih mjera. Po konceptu novog Kaznenog zakona kad netko počini protupravnu radnju društvo se, ako je to potrebno, ima pravo zaštititi čak i kad osoba nije kriva za tu protupravnu radnju na način da se na tu osobu primjeni sigurnosna mjera.

Nadalje, u novom Kaznenom zakonu, oduzimanje predmeta više nije sigurnosna mjera, čija je primjena ovisna o procjeni suda da li su ispunjene zakonske pretpostavke za njezinom primjenom u svakom konkretnom inkriminiranom događaju. Sada je oduzimanje predmeta poseban institut zajedno s oduzimanjem imovinske koristi koji sud mora primijeniti ako su ispunjene zakonske pretpostavke.

Također, sukladno odredbama novog Kaznenog zakona, uvjetna osuda nije više poseban tip sankcije, nego modifikacija kazne.

Zbog svega navedenog, ovaj Prijedlog sadrži izmjene i dopune relevantnih odredaba Zakona kojima se usklađuje terminološki, sadržajno, ali i strukturalno s novim Kaznenim zakonom.

Druga skupina izmjena i dopuna koje sadrži ovaj Prijedlog, nisu posljedica novog Kaznenog zakona, već su predložene radi poboljšanja i unaprjeđenja sustava odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. Stoga se predlaže jedna nova odredba, u članku 12.a, koja predviđa fakultativno oslobođenje od kazne za pravnu osobu koja je prijavila kazneno djelo odgovorne osobe prije njegovog otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno. Na ovaj način pokušava se motivirati pravne osobe da prijavljuju kaznena djela koja su počinile odgovorne osobe u toj pravnoj osobi, bez straha od kaznenog progona. Druga izmjena odnosi se na izmjene minimuma i maksimuma novčanih kazni koji se mogu izreći pravnim osobama. Obrazloženje za povećanje maksimuma leži prvenstveno u generalnoj prevenciji, ali i u činjenici da kazne za kaznena djela pravnih osoba moraju biti strože od novčanih kazni za prekršaje pravnih osoba. Povećanje minimuma je učinjeno zbog usklađenja s člankom 9. Prijedloga koji određuje da se uvjetna osuda može izreći za kaznena djela za koja je sud osudio pravnu osobu na novčanu kaznu manju od 50.000,00 kuna. Izvršenim izmjenama onemogućeno je izricanje uvjetne osude za najteže oblike počinjenih kaznenih djela za koja je propisan zakonski minimum od 50.000,00 kuna. Radi navedenog, a pazeći pritom na razmjer, povećani su i minimumi novčanih kazni u ostalim stavcima, osim u članku 10. stavku 1. Zakona.

Obzirom većina predloženih izmjena i dopuna u ovom Zakonu proizlazi iz potrebe usklađenja s novim Kaznenim zakonom, tako je i kao datum stupanja na snagu predložen datum stupanja na snagu novog Kaznenog zakona. Naime, stupanjem na snagu Kaznenog zakona, primjena Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela ne bi bila moguća bez predloženih izmjena i dopuna.

II. OBJAŠNENJE POJEDINIH ODREDBI

Članak 1. Novi Kazneni zakon je napustio sustav kaznenopravnih sankcija prema kojem kaznenopravne sankcije čine kazne, mjere upozorenja, sigurnosne mjere i odgojne mjere. Naime, novi Kazneni zakon poznaje kazne (novčana kazna, kazna zatvora i kazna dugotrajnog zatvora), sigurnosne mjere i posebne institute oduzimanja imovinske koristi i oduzimanje predmeta. Slijedom navedenog, odredbu članka 1. stavka 1. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela je valjalo terminološki uskladiti s novim Kaznenim zakonom i sukladno novoj strukturi Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, navesti što je sve regulirano ovim Zakonom.

Članak 2. U Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela dodaje se članak 1.a koji navodi nazive pravnih akata Europske unije s kojima je Zakon usklađivan 2007. godine. Ova obveza postoji temeljem Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, broj 93/2011).

Članak 3. Prema novom Kaznenom zakonu oduzimanje predmeta više nije sigurnosna mjera, nego posebna mjera koja, sukladno strukturi novog Kaznenog zakona, dolazi iza oduzimanja

imovinske koristi. Sukladno tome, odredba članka 7. u terminološkom i strukturalnom smislu slijedi novi Kazneni zakon.

Članak 4. Sukladno strukturi kazni u novom Kaznenom zakonu uređen je članak 8., kao i podnaslov i naziv Glave III. iznad članka 8. Naime, zbog svega navedenog u obrazloženju uz članak 1. ovog Zakona, a vodeći računa da uvjetna osuda, sukladno novom Kaznenom zakonu, više nije posebna vrsta sankcije, već samo modifikacija kazne, valjalo je urediti ovu odredbu.

Članak 5. Obrisana je odredba članka 9. Naime, stavak 1. je obrisana kao suvišan jer navodi okvire novčanih kazni za pravne osobe, koji okviri su navedeni i razrađeni u članku 10. Slijedom navedenog, a radi jednostavnosti teksta Zakona, odredba je obrisana. Stavak 2. je postao članak 10.a tj. prebačen je iza odredbe koja razrađuje okvire novčanih kazni, a što je učinjeno radi veće jasnoće teksta. Naime, logičnije je da se odredba o prisilnoj naplati nalazi nakon okvira novčanih kazni.

Članak 6. Izmijenjena je odredba članka 10. na način da je u stavku 1. dodano da se ovaj okvir odnosi i na kaznena djela za koja je propisana novčana kazna kao samostalna kazna (obzirom u Kaznenom zakonu postoje kaznena djela za koja je propisana samo novčana kazna). Nadalje, u stavcima 2., 3. i 4. ovog članka povišeni su minimumi i maksimumi novčanih kazni koji se mogu izreći pravnim osobama.

Povećanje minimuma je učinjeno zbog usklađenja s člankom 9. Prijedloga koji određuje da se uvjetna osuda može izreći za kaznena djela za koja je sud osudio pravnu osobu na novčanu kaznu manju od 50.000,00 kuna. Izvršenim izmjenama onemogućeno je izricanje uvjetne osude za najteže oblike počinjenih kaznenih djela za koja je propisan zakonski minimum od 50.000,00 kuna. Radi navedenog, a pazeći pritom na razmjer, povećani su i minimumi novčanih kazni u ostalim stavcima, osim u članku 10. stavku 1. Zakona.

Obrazloženje za povećanje maksimuma leži prvenstveno u generalnoj prevenciji, ali i u činjenici da kazne za kaznena djela pravnih osoba moraju biti strože od novčanih kazni za prekršaje pravnih osoba.

Članak 7. Odredba brisanog članka 9. stavka 2. je postala novi članak 10.a. jer se na taj način prati struktura iz Kaznenog zakona, ali je i logičnije da se odredba o prisilnoj naplati nalazi nakon odredbe kojom se propisuju okviri novčanih kazni.

Članak 8. Ovo je nova odredba koja predviđa fakultativno oslobođenje od kazne za pravnu osobu koja je prijavila kazneno djelo odgovorne osobe prije njegovog otkrivanja ili prije saznanja da je djelo otkriveno. Na ovaj način pokušava se motivirati pravne osobe da prijavljuju kaznena djela koja su počinile odgovorne osobe u toj pravnoj osobi, bez straha od kaznenog progona.

Članak 9. Članak 13. stavak 1. je izmijenjen sukladno činjenici da prema novom Kaznenom zakonu uvjetna osuda više nije poseban tip sankcije, nego modifikacija novčane kazne. U stavku 2. unesene su izmjene sukladno izričaju novog Kaznenog zakona, te se izricanje uvjetne osude ne veže više uz propisanu, već samo uz izrečenu kaznu. Nadalje, iznos izrečene novčane kazne za koji je moguće izricanje uvjetne osude je ostao isti (50.000,00 kuna) kako bi se izbjegla mogućnost izricanja uvjetne osude za najteža kaznena djela (članak 10. stavak 4. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, odnosno članak 5. ovog

Prijedloga). Dodan je novi stavak 3. koji isključuje mogućnost izricanja djelomične uvjetne osude pravnoj osobi, a koja je unesena u novi Kazneni zakon.

Članak 10. Obrisana je odredba o zastari kaznenog progona i zastari izvršenja kazni, te je izmijenjena i postala je novi članak. 21.a. Prateći koncept Kaznenog zakona, odredba o zastari treba biti na kraju materijalnopравnih odredaba ovog Zakona.

Članak 11. Radi usklađivanja s novim konceptom kaznenih sankcija iz Kaznenog zakona dodan je novi naziv Glave u kojoj se nalaze sigurnosne mjere. Naime, to je u skladu s dualističkim sustavom kaznenopravnih sankcija iz kaznenog zakona, kod kojeg je krivnja temelj kazne (nulla poena sine culpa), ali ne i sigurnosnih mjera. S pomoću krivnje kao temelja kazne i krivnje kao mjere kazne načelo krivnje doživljava konkretnu primjenu. Kod krivnje kao temelja kazne postavlja se pitanje jesu li ispunjene sve pretpostavke o kojima ovisi upućivanje prijekora (elementi krivnje), a kod krivnje kao mjere kazne koja je težina prijekora koji se upućuje počinitelju. Tako shvaćena krivnja je kod drugih kaznenopravnih sankcija ipak u drugom planu ili uopće nije bitna (tako je primjerice kod sigurnosnih mjera opasnost počinitelja temelj njihove primjene, a načelo razmjernosti kriterij za njihovo odmjeravanje – kad netko počini protupravnu radnju društvo se, ako je to potrebno, ima pravo zaštititi, čak i kad osoba nije kriva za tu protupravnu radnju).

Članak 12. Izmijenjenim člankom 19. upućuje se na primjenu odredaba Kaznenog zakona i posebnih zakona (npr. Zakon o oduzimanju imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem) glede oduzimanja imovinske koristi i oduzimanja predmeta. Važećim odredbama članaka 19. i 20. ne propisuje se ništa drugačije u odnosu na Kazneni zakon, stoga su brisane, a ostalo je upućivanje na relevantne propise, na koje se i sada praksi poziva prilikom primjene predmetnih instituta.

Članak 13. Vidi obrazloženje uz članak 12.

Članak 14. U odredbi o zastari koja je sada članak 21.a stavak 1. je izmijenjen na način da se zastara kaznenog progona ne računa više prema kazni propisanoj za počinitelja, obzirom se odgovornost pravne osobe temelji na krivnji odgovorne osobe (počinitelj je odgovorna osoba, a ne pravna osoba). Prijedlogom izmjena zastara kaznenog progona se računa prema kazni propisanoj za počinjeno kazneno djelo. U stavku 2. je zastarni rok povišen na 6 godina, što je izmjena sukladno zastari u novom Kaznenom zakonu. Stavak 3. nema izmjena.

Članak 15. Obzirom na sustav kaznenih sankcija iz KZ/11, a koji je dosljedno proveden kroz čitav ZOPOKD, naslov je izmijenjen. Odabrana je formulacija „obavijest o presudi“ jer se i nepravomoćne i pravomoćne presude upisuju u sudski registar ili drugi registar u koji je ta pravna osoba upisana.

Stavak 1. je pojednostavljen i usklađen s izmjenom naslova te je obveza dostave osuđujuće presude sudskom ili drugom registru u koji je pravna osoba upisana, proširena i na obvezu dostave nepravomoćne presude. Sukladno navedenim izmjenama u stavku 4. propisana je obveza obavještanja registra o drugostupanjskoj odluci. Sve navedene izmjene spriječit će eventualne zlorabuse osuđenih pravnih osoba u vremenu od donošenje presude do njezine pravomoćnosti, te će omogućiti brižljiv upis podataka u kaznenu evidenciju osuđenih pravnih osoba. Stavak 2. je izmijenjen na način da se sada odnosi samo na dostavu podataka sudskom ili drugom registru. Naime, nužno je u ovom Zakonu propisati obvezu dostave određenih podataka sudskom ili drugom registru jer Zakon o pravnim posljedicama osude, kaznenoj

evidenciji i rehabilitaciji ne govori ništa o dostavi tom tijelu, a nužno je osigurati tu dostavu kada se radi o pravnim osobama. Sukladno ovoj odredbi sudskom ili drugom registru dostavlja se podatak o izrečenoj kazni ukidanja pravne osobe i o sigurnosnoj mjeri, a o novčanoj kazni kada je uz nju izrečena sigurnosna mjera. Nadalje, pri navođenju podataka koji moraju biti dostavljeni sudskom ili drugom registru naveden je i OIB, kojeg u važećem tekstu nema. Dodan je novi stavak 3. koji navodi da će sud, po službenoj dužnosti obavijestiti o sadržaju pravomoćne presude ministarstvo nadležno za pravosuđe radi upisa podataka u kaznenu evidenciju sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje vođenje, dostupnost, davanje i brisanje podataka iz kaznene evidencije. Stavkom 4. propisano je da će sud, koji je donio prvostupanjsku presudu, obavijestiti sudski ili drugi registar o danu pravomoćnosti presude, ukidanju ili preinačenju presude.

Članak 16. Datum stupanja na snagu ovog Zakona vezan je uz datum stupanja na snagu Kaznenog zakona.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U Hrvatskome saboru nakon rasprave o Prijedlogu Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, na sjednici održanoj 28. rujna 2012. godine, donesen je sljedeći Zaključak: „Prihvaća se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. Sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja izneseni u raspravi upućuju se predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.“

Članak 2.

Dodan je novi članak 1.a koji navodi nazive pravnih akata Europske unije s kojima je Zakon usklađivan 2007. godine. Ova obveza postoji temeljem Odluke o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije (Narodne novine, broj 93/2011).

Članak 6.

Izmijenjen je na način da su povišeni zakonski minimumi novčanih kazni za kaznena djela za koja se pravna osoba može kazniti tako da se u stavku 2. broj „10.000,00“ zamjenjuje s brojem „15.000,00“, u stavku 3. broj „15.000,00“ zamjenjuje s brojem „30.000,00“ a u stavku 4. broj „20.000,00“ zamjenjuje s brojem „50.000,00“. Navedeno je učinjeno zbog usklađenja s izmjenama u članku 9. Prijedloga koji sada određuje da se uvjetna osuda može izreći za kaznena djela za koja je sud osudio pravnu osobu na novčanu kaznu manju od 50.000,00 kuna. Izvršenim izmjenama onemogućeno je izricanje uvjetne osude za najteže oblike počinjenih kaznenih djela za koja je propisan zakonski minimum od 50.000,00 kuna.

Članak 9.

Izmijenjen je uvažavajući prijedlog Kluba zastupnika Hrvatske demokratske zajednice i zastupnika Peđe Grbina tako da se ne mijenja navedeni članak u odnosu na važeći Zakon o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela, odnosno da će i nadalje biti moguće izricanje uvjetne osude pravnoj osobi koju je sud osudio na novčanu kaznu manju od 50.000,00 kuna. No, kako bi se ipak izbjeglo izricanje uvjetne osude za najteža kaznena djela, povišeni su maksimumi u članku 6. ovog Prijedloga (osim u stavku 1.).

Članak 14.

Izmijenjen je uvažavajući prijedlog Kluba zastupnika Hrvatske demokratske zajednice tako da se novčana kazna ne može izvršiti kad protekne šest godina od njezina izricanja ili opozivanja uvjetne osude kojom je ona izrečena. Na taj način rok za izvršenje novčane kazne usklađen je sa zastarnim rokom za izvršenje novčane kazne koji propisuje Kazneni zakon koji će stupiti na snagu 1. siječnja 2013. godine.

Članak 15.

Izmijenjen je tako da je propisana obveza suda da o sadržaju nepravomoćne presude, a potom i o pravomoćnosti presude kojom se osuđuje pravna osoba, obavijesti sudski ili drugi registar u koji je ta pravna osoba upisana, kao i ministarstvo nadležno za pravosuđe. Navedena izmjena je unesena kako bi se spriječile eventualne zlouporabe osuđenih pravnih osoba u vremenu od donošenja presude do njezine pravomoćnosti te će omogućiti brižljiv upis podataka u kaznenu evidenciju osuđenih pravnih osoba.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA KOJA SU DANA NA PRIJEDLOG ZAKONA, A KOJA PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskome saboru iznijete su sljedeće primjedbe pojedinih saborskih odbora, klubova zastupnika ili pojedinih saborskih zastupnika:

Iznijeta je primjedba da se navedenim Prijedlogom zakona ne rješava pitanje brojnih anonimnih kaznenih prijava i postupanje po tim prijavama, te da se ne rješava pitanje prekršajnih prijava i mogućnost proširenja ovih izmjena i na Prekršajni zakon (Odbor za lokalnu i (područnu) regionalnu samoupravu). Predlagatelj nije prihvatio ovu primjedbu jer u praksi nema anonimnih prijava protiv pravnih osoba, a postupanje po tim prijavama nije niti predmet regulacije ovog Zakona, već Zakona o kaznenom postupku.

Iznesena je primjedba da bi se u Prijedlogu zakona trebalo navesti koju vrstu kaznenih djela pojedina pravna osoba može počiniti (Klub zastupnika Hrvatskih laburista – Stranke rada). Predlagatelj nije prihvatio ovu primjedbu jer je u Zakonu to opisno navedeno (pravna osoba kaznit će za kazneno djelo odgovorne osobe ako se njime povređuje neka dužnost pravne osobe ili je njime pravna osoba ostvarila ili trebala ostvariti protupravnu imovinsku korist za sebe ili drugoga) te je na taj način propisano koju vrstu kaznenih djela pojedina pravna osoba može počiniti. Propisivanje kataloga moglo bi se napraviti, ali detaljnom i sveobuhvatnom analizom višegodišnje sudske prakse iz koje će se iščitati pojavni oblici kaznenih djela za koje pravna osoba može odgovarati, a koji uvjeti će se steći u skorijoj budućnosti. Obzirom su ove izmjene i dopune prvenstveno radi usklađenja s Kaznenim zakonom, predlagatelj je mišljenja da za sada nije oportuno raditi ovako opsežne izmjene.

Iznesena je primjedba da je u Prijedlogu zakona raspon novčanih kazni preširoko određen što će dovesti do neujednačene sudske prakse jer će za ista kaznena djela biti izricane bitno različite visine novčanih kazni (Klub zastupnika Hrvatskih laburista – Stranke rada). Predlagatelj nije prihvatio ovu primjedbu jer se smatra da raspon kazni nije preširoko postavljen, već naprotiv da takav raspon omogućuje veću individualizaciju kazne.

Nadalje, iznesena je primjedba da bi u Prijedlogu zakona trebalo biti navedeno po kojem će se zakonu voditi već započeti postupci, da li po osnovnom Zakonu ili po predloženim izmjenama i dopunama (Klub zastupnika Hrvatskih laburista – Stranke rada). Predlagatelj nije prihvatio ovu primjedbu smatrajući da to nije potrebno precizirati u predloženim izmjenama jer su ovim Prijedlogom zakona mijenjane samo pojedine materijalne odredbe, a ne i procesne, a na primjenu materijalnih odredaba primjenjuju se opći propisi tj. Kazneni zakon.

TEKST ODREDAVA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom određuju pretpostavke kažnjivosti, kaznenopravne sankcije i kazneni postupak za kaznena djela pravnih osoba.

(2) Pravne osobe u smislu ovoga Zakona su i strane osobe koje se po hrvatskom pravu smatraju pravnim osobama.

Odgovornost u slučaju promjene statusa pravne osobe

Članak 7.

(1) Prestane li pravna osoba postojati prije nego je okončan kazneni postupak, novčana kazna, sigurnosne mjere, javno objavljivanje presude i oduzimanje imovinske koristi mogu se izreći pravnoj osobi koja je njezin sveopći pravni slijednik.

(2) Prestane li pravna osoba postojati nakon pravomoćno okončanoga kaznenog postupka, novčana kazna, sigurnosne mjere, javno objavljivanje presude i oduzimanje imovinske koristi izvršavaju se u skladu s odredbama stavka 1. ovoga članka.

(3) Pravna osoba u stečaju kaznit će se za kaznena djela počinjena prije pokretanja ili tijekom postupka stečaja.

III. KAZNE I DRUGE KAZNENOPRAVNE SANKCIJE

Vrste kaznenopravnih sankcija

Članak 8.

(1) Za kaznena djela mogu se izreći pravnim osobama kazne, uvjetna osuda i sigurnosne mjere.

(2) Za kaznena djela mogu se kazniti pravne osobe novčanom kaznom i kaznom ukidanja pravne osobe.

Novčana kazna

Članak 9.

(1) Propisana novčana kazna za kaznena djela pravnih osoba ne može biti manja od 5.000,00 kuna niti veća od 8.000.000,00 kuna.

(2) Ako pravna osoba ne plati u određenom roku novčanu kaznu, novčana kazna naplatit će se prisilno.

Visina novčane kazne

Članak 10.

- (1) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 1 godine zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 5.000,00 do 5.000.000,00 kuna.
- (2) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 5 godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 10.000,00 do 6.000.000,00 kuna.
- (3) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 10 godina zatvora, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 15.000,00 do 7.000.000,00 kuna.
- (4) Ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od 15 godina zatvora ili težom, pravna se osoba može kazniti novčanom kaznom od 20.000,00 do 8.000.000,00 kuna.

Uvjetna osuda

Članak 13.

- (1) Sud može pravnoj osobi umjesto novčane kazne izreći uvjetnu osudu tako da istodobno odredi da se novčana kazna neće izvršiti ako pravna osoba u vremenu koje sud odredi, a koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od tri godine, ne počini novo kazneno djelo.
- (2) Uvjetna osuda može se izreći za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do tri godine, a sud je izrekao pravnoj osobi novčanu kaznu do 50.000,00 kuna.

Zastara

Članak 14.

- (1) Zastara kaznenog progona protiv pravne osobe računa se prema kazni propisanoj za počinitelja kaznenog djela.
- (2) Novčana se kazna ne može izvršiti kad proteknu tri godine od njezina izricanja ili opozivanja uvjetne osude kojom je ona izrečena.
- (3) Izvršenje kazne ukidanja pravne osobe ne zastarijeva.

Oduzimanje predmeta

Članak 19.

Sigurnosna mjera oduzimanja predmeta izriče se pod uvjetima predviđenim u članku 80. Kaznenog zakonika.

Oduzimanje imovinske koristi

Članak 20.

- (1) Sud će pravnoj osobi oduzeti imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom.
- (2) Imovinska korist iz stavka 1. ovoga članka je svako povećanje ili sprječavanje smanjenja imovine pravne osobe do kojeg je došlo počinjenjem kaznenog djela.
- (3) Imovinska korist ostvarena kaznenim djelom oduzet će se presudom kojom je utvrđeno počinjenje kaznenog djela. Visinu imovinske koristi sud će procijeniti uvidom u cjelokupnu imovinu pravne osobe i dovođenjem u svezu s počinjenim djelom.
- (4) Ako se utvrdi nemogućnost oduzimanja imovinske koristi koja se sastoji od novca, prava ili stvari, sud će obvezati pravnu osobu na isplatu protuvrijednosti u novčanom iznosu. Sud će pri određivanju novčanog iznosa uzeti u obzir tržišnu vrijednost stvari ili prava u vrijeme donošenja odluke.
- (5) Imovinska korist oduzet će se i kad se po bilo kojem pravnom temelju nalazi kod drugoga, ako je prema okolnostima pod kojima je ostvario određene vrijednosti znao ili mogao i bio dužan znati da su vrijednosti ostvarene kaznenim djelom.

Obavijest o izrečenoj kaznenopravnoj sankciji

Članak 22.

- (1) Sud će po pravomoćnosti presude kojom se osuđuje pravna osoba, po službenoj dužnosti obavijestiti tijelo nadležno za vođenje kaznene evidencije, sudski ili drugi registar u koji je ta pravna osoba upisana, radi upisa kaznenog djela ili sankcije.
- (2) U obavijesti iz stavka 1. ovoga članka navest će se isključivo sljedeći podaci: naziv suda, broj presude i dan izricanja pravomoćne presude, tvrtka, odnosno naziv pravne osobe, sjedište i matični broj pravne osobe, kazneno djelo, kazna i sigurnosna mjera ukoliko je izrečena.